

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 12 sierpnia 1998 r.

w sprawie regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania.

Na podstawie art. 249 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 i Nr 160, poz. 1083) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy porządkowe**

§ 1.1. Przy przyjęciu do aresztu śledczego tymczasowo aresztowany jest obowiązany podać dane oso-

bowe oraz informacje o miejscu zameldowania lub przebywania bez zameldowania, informacje o uprzedniej karalności, o stanie zdrowia, a także o ciężących na nim zobowiązaniach alimentacyjnych.

2. Tymczasowo aresztowany jest obowiązany poinformować również o zmianie danych osobowych, zmianie miejsca zameldowania lub stałego zamieszkania i innych danych niezbędnych do prawidłowego wykonywania tymczasowego aresztowania.

§ 2. 1. Tymczasowo aresztowany może rozporządzać, na zasadach określonych w art. 219 Kodeksu karnego wykonawczego, zwanego dalej „Kodeksem”, posiadanymi pieniędzmi, przedmiotami wartościowymi i innymi przedmiotami, po ich uprzednim przekazaniu do depozytu.

2. Tymczasowo aresztowany jest obowiązany przekazać do depozytu także dokumenty oraz inne przedmioty, których nie może posiadać w celi.

§ 3. 1. Tymczasowo aresztowany, bezzwłocznie po osadzeniu go w areszcie śledczym, ma prawo wskazać, które z osób, stowarzyszeń, organizacji lub instytucji wymienionych w art. 211 § 2 Kodeksu należy zawiadomić o miejscu jego pobytu.

2. Informacje o miejscu pobytu tymczasowo aresztowanego, do wskazanych przez niego osób lub podmiotów, o których mowa w ust. 1, wysyła się po złożeniu podpisu przez tymczasowo aresztowanego na zawiadomieniu, zgodnie z podanym adresem.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio wobec tymczasowo aresztowanego cudzoziemca.

§ 4. 1. Tymczasowo aresztowanego przyjętego do aresztu śledczego umieszcza się w celi przejściowej, na okres niezbędny, nie dłużej jednak niż na 14 dni, dla poddania go wstępnym badaniom lekarskim, zabiegom sanitarnym oraz zapoznania z podstawowymi aktami prawnymi dotyczącymi wykonywania tymczasowego aresztowania i porządkiem wewnętrznym aresztu śledczego. W celi przejściowej powinien znajdować się tekst Kodeksu i regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania, zwanego dalej „regulaminem”.

2. Umieszczenia w celi przejściowej nie stosuje się do tymczasowo aresztowanego przetransportowanego z innego aresztu śledczego albo zakładu karnego, jeżeli był już poddany badaniom i zabiegom, o których mowa w ust. 1.

§ 5. Tymczasowo aresztowanemu nie wolno:

- 1) uczestniczyć w grupach organizowanych bez zgody właściwych przełożonych,
- 2) posługiwać się wyrazami lub zwrotami wulgarnymi, obelżywymi albo gwarą przestępców,
- 3) uprawiać gier hazardowych,
- 4) spożywać alkoholu oraz używać środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- 5) odmawiać przyjmowania posiłków dostarczanych przez administrację aresztu śledczego, powodować u siebie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniać lub pomagać w dokonywaniu takich czynów — w celu wymuszenia określonej decyzji lub postępowania,
- 6) wykonywać tatuaży i zezwalać na ich wykonywanie na sobie, jak również nakłaniać lub pomagać w dokonywaniu takich czynów,
- 7) porozumiewać się z osobami postronnymi oraz osadzonymi w innej celi, jeżeli naruszałoby to ustalone w areszcie porządek,

8) samowolnie zmieniać celi mieszkalnej, miejsca wyznaczonego do spania, stanowiska pracy i miejsca wykonywania zleconej czynności.

§ 6. Tymczasowo aresztowanego osadza się w wieloosobowej lub jednoosobowej celi mieszkalnej. Cele mieszkalne pozostają zamknięte przez całą dobę. Przy umieszczaniu tymczasowo aresztowanego w oddziale i celi, niezależnie od zasad, o których mowa w art. 107, art. 212, art. 240 i art. 241 Kodeksu, bierze się pod uwagę w szczególności:

- 1) konieczność oddzielania tymczasowo aresztowanego od skazanych, a także tymczasowo aresztowanych funkcjonariuszy organów powołanych do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, pracowników organów wymiaru sprawiedliwości i ścigania od pozostałych tymczasowo aresztowanych,
- 2) potrzebę zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa w areszcie śledczym,
- 3) zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne,
- 4) potrzebę kształtowania właściwej atmosfery wśród tymczasowo aresztowanych,
- 5) konieczność zapobiegania samoagresji i popełnianiu przestępstw podczas tymczasowego aresztowania.

§ 7.1. W celi wieloosobowej wyznacza się starszego celi, do którego obowiązków należy informowanie właściwych przełożonych o potrzebach bytowych i sanitarnych tymczasowo aresztowanych oraz o stanie sprzętu.

2. W obecności przełożonych oraz osób wizytujących areszt śledczy tymczasowo aresztowany powinien stać. Tymczasowo aresztowany, a w celi wieloosobowej starszy celi, podaje swoje imię i nazwisko osobom wchodzącym do celi.

3. Obowiązków określonych w ust. 2 nie egzekwuje się, gdy tymczasowo aresztowany zostanie od nich zwolniony przez właściwego przełożonego, w szpitalach i izbach chorych, w czasie pracy i nauczania oraz w trakcie zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego, a także zorganizowanych praktyk i usług religijnych, widzeń, posiłków, spaceru i spoczynku, których czas ustalono w porządku wewnętrznym.

§ 8. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo posiadać w celi dokumenty związane z postępowaniem, którego jest uczestnikiem, artykuły żywnościowe i wyroby tytoniowe, środki higieny osobistej, przedmioty osobistego użytku, zegarek, listy oraz fotografie członków rodziny i innych osób bliskich, przedmioty kultury religijnej, materiały piśmienne, osobiste notatki oraz książki, prasę i gry świetlicowe dostarczone za pośrednictwem administracji aresztu śledczego.

2. Dyrektor aresztu śledczego, zwany dalej „dyrektorem”, może zezwolić tymczasowo aresztowanemu na posiadanie w celi odbiornika radiowego i telewizora oraz innych przedmiotów, w tym także podnoszących

estetykę pomieszczenia lub będących wyrazem kulturalnych zainteresowań tymczasowo aresztowanego.

3. Tymczasowo aresztowany nie może posiadać w celi albo przekazywać do depozytu w trakcie pobytu w areszcie śledczym przedmiotów, których wymiary lub ilość naruszają obowiązujący porządek albo utrudniają konwojowanie. Przedmioty te przesyła się, na koszt tymczasowo aresztowanego, do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji, chyba że organ, do dyspozycji którego pozostaje, zwany dalej „organem dysponującym”, zarządzi inaczej. W uzasadnionym przypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt aresztu śledczego.

4. Tymczasowo aresztowany nie może posiadać, poza depozytem, przedmiotów i dokumentów, które mogą utrudniać prawidłowy tok postępowania karnego, środków łączności, urządzeń technicznych służących do rejestrowania i odtwarzania informacji, a także przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w areszcie śledczym, zwanych dalej „przedmiotami niebezpiecznymi”, a w szczególności brzytwy, żyłetek, metalowych noży, tyżek i widelców, narzędzi do cięcia metalu, środków służących do obezwładniania, środków odurzających, substancji psychotropowych oraz alkoholu.

§ 9.1. Poruszanie się tymczasowo aresztowanych po terenie aresztu śledczego, nauczanie i zatrudnienie, bezpośrednie uczestniczenie w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauczaniu religii oraz korzystanie z widzeń, spacerów, kąpeli, zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego, a także ich udział w czynnościach procesowych, odbywa się z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio przy podejmowaniu decyzji o dokonywaniu odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania tymczasowego aresztowania dla określonej grupy tymczasowo aresztowanych.

§ 10. 1. W przypadkach uzasadnionych względami porządku lub bezpieczeństwa tymczasowo aresztowany podlega kontroli osobistej. Z tych samych względów kontroli podlegają również cele i inne pomieszczenia, w których tymczasowo aresztowany przebywa, znajdujące się w nich przedmioty, a także przedmioty mu dostarczane lub przekazywane przez niego innej osobie. Kontrolę celi i innych pomieszczeń przeprowadza się podczas nieobecności tymczasowo aresztowanych.

2. Kontrola osobista polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez tymczasowo aresztowanego. Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży, bielizny i obuwia przeprowadza się w oddzielnym pomieszczeniu, podczas nieobecności osób postronnych oraz osób odmiennej płci.

3. Kontrola może być przeprowadzona w każdym czasie. W razie konieczności dopuszczalne jest naru-

szanie plomb gwarancyjnych oraz uszkodzenie kontrolowanych przedmiotów w niezbędnym zakresie.

4. Znalezione w czasie kontroli przedmioty, których tymczasowo aresztowany nie może posiadać, podlegają zatrzymaniu. Przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo przesyła się, na koszt tymczasowo aresztowanego, do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym przypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt aresztu śledczego. Przedmioty i notatki, których właściciela nie ustalono, podlegają zniszczeniu, pieniądze zaś oraz przedmioty wartościowe przekazuje się na rzecz Skarbu Państwa albo na cele pomocy postpenitencjarnej.

5. Decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 3 i 4, podejmuje dyrektor. Ze zniszczenia przedmiotów i notatek oraz przekazania pieniędzy i przedmiotów wartościowych sporządza się protokół.

§ 11. W aresztach śledczych przeprowadza się apel poranny i wieczorny, w trakcie którego ustala się w szczególności stan liczbowy tymczasowo aresztowanych.

§ 12. 1. Ustalając porządek wewnętrzny aresztu śledczego, dyrektor uwzględnia konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego, utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku oraz zapewnienia w areszcie właściwych warunków bytowych, sanitarnych i zdrowotnych.

2. Ustalając porządek wewnętrzny dyrektor określa dla aresztu śledczego, a w razie potrzeby dla poszczególnych oddziałów, w szczególności:

- 1) godziny oraz sposób przeprowadzania apelu porannego i wieczornego,
- 2) godziny przeznaczone na sen, pracę, naukę, zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowe i wychowania fizycznego oraz zajęcia własne tymczasowo aresztowanego,
- 3) godziny i miejsce spożywania posiłków dostarczanych przez administrację,
- 4) godziny, miejsce i sposób poruszania się po terenie aresztu,
- 5) godziny, miejsce i sposób odbywania spacerów oraz korzystania z kąpeli,
- 6) godziny i miejsce, w którym dozwolone jest palenie wyrobów tytoniowych,
- 7) ilość i rodzaj własnej odzieży, bielizny i obuwia, które tymczasowo aresztowany może posiadać w celi,
- 8) ilość i wymiary przedmiotów, które tymczasowo aresztowany może posiadać w celi, oraz sposób ich przechowywania, a w razie potrzeby zasady ich używania,
- 9) dni, godziny i miejsce przyjmowania tymczasowo aresztowanych przez dyrektora i innych przełożonych, lekarzy oraz sposób składania pisemnych wniosków, skarg i prośb,
- 10) dni, godziny, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń,

- 11) dni, godziny i miejsce odprawiania nabożeństw, spotkań religijnych oraz nauczania religii,
- 12) częstotliwość, terminy, miejsce i sposób dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w areszcie śledczym,
- 13) sposób przyjmowania i wydawania paczek,
- 14) dni, godziny i miejsce bezpośredniego kontaktowania się z przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 38 § 1 Kodeksu,
- 15) osoby upoważnione do przyznawania ulg oraz wymierzania kar dyscyplinarnych.

3. Tekst porządku wewnętrznego powinien znajdować się w każdej celi. Na prośbę tymczasowo aresztowanego udostępnia się mu Kodeks oraz wydane na jego podstawie akty wykonawcze.

§ 13.1. Tymczasowo aresztowany ma prawo bezpośredniego zwracania się do przełożonych oraz osób wizytujących areszt śledczy ze sprawami związanymi z wykonywaniem tymczasowego aresztowania, a także ze sprawami osobistymi.

2. Cele i inne pomieszczenia w areszcie śledczym, w których tymczasowo aresztowani przebywają, są wizytowane przez dyrektora oraz inne osoby przez niego wyznaczone.

3. Administracja aresztu śledczego może organizować spotkania z grupami tymczasowo aresztowanych, zwłaszcza w sprawach związanych z warunkami tymczasowego aresztowania, zatrudnieniem i nauczaniem.

§ 14. 1. Tymczasowo aresztowanego informuje się o możliwości wystąpienia w czasie pobytu w areszcie śledczym zagrożeń dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz zetknięcia się z przejawami negatywnych zachowań charakterystycznych dla środowisk przestępczych, a także o potrzebie powiadamiania przełożonych o zagrożeniach bezpieczeństwa osobistego innych tymczasowo aresztowanych.

2. Tymczasowo aresztowany jest obowiązany informować niezwłocznie przełożonych o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz unikać tych zagrożeń.

§ 15. 1. Tymczasowo aresztowanego poddaje się badaniom osobopoznawczym, w zakresie niezbędnym dla zapobiegania wzajemnej demoralizacji tymczasowo aresztowanych oraz zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w areszcie. Jeżeli konieczne jest przeprowadzenie badań psychologicznych lub psychiatrycznych, dokonuje się ich na zasadach określonych w art. 83 § 1 i 2 oraz art. 84 § 3 Kodeksu.

2. O zarządzeniu badań psychiatrycznych zawiadamia się organ dysponujący.

§ 16. Tymczasowo aresztowany, co do którego zarządziło przeprowadzenie badań psychologicznych lub psychiatrycznych, jest obowiązany:

- 1) udzielać osobom prowadzącym badania informacji o stanie zdrowia, przebytych chorobach i urazach oraz warunkach, w jakich się wychowywał,
- 2) wykonywać zlecone przez psychologa lub psychiatrę czynności niezbędne na potrzeby badania,
- 3) poddawać się lekarskim oględzinom ciała i innym niezbędnym badaniom lekarskim.

§ 17.1. Tymczasowo aresztowany dorosły, uprzednio nie karany, wyróżniający się dobrą postawą, może być umieszczony w celi mieszkalnej, za jego zgodą, wspólnie z młodocianymi, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami oddziaływania na tymczasowo aresztowanych młodocianych.

2. Tymczasowo aresztowany dorosły, który został zakwalifikowany do tymczasowo aresztowanych niebezpiecznych lub podejrzany jest o popełnienie przestępstwa określonego w art. 117—124, art. 127—130, art. 132—136, art. 140 i 141, art. 148 § 1—3, art. 151, art. 156 § 3, art. 158 § 3, art. 166 i 167, art. 170, art. 171 § 1, art. 197—204, art. 207—211, art. 223, art. 247 § 1 i 2, art. 252 § 1 i 2, art. 258 § 2 i 3 i art. 280 § 2 Kodeksu karnego, nie może być umieszczany wspólnie z tymczasowo aresztowanym młodocianym.

3. Decyzję w sprawie, o której mowa w ust. 1, podejmuje dyrektor.

§ 18. Wykonując tymczasowe aresztowanie wobec osób sprawujących pieczę nad dzieckiem do lat 15, do której wykonywania obowiązani są rodzice, uwzględnia się w szczególności potrzebę inicjowania, podtrzymywania i zacieśniania ich więzi uczuciowej z dziećmi, wywiązywania się z obowiązków alimentacyjnych oraz świadczenia pomocy materialnej dzieciom, a także współdziałania z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których te dzieci przebywają.

§ 19. Dyrektor może dokonywać odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania tymczasowego aresztowania w zakresie umożliwiającym tymczasowo aresztowanym podtrzymywanie i utrwalanie więzi uczuciowej z rodziną i innymi osobami bliskimi oraz sprawowanie przez nich stałej i bezpośredniej opieki nad dziećmi przebywającymi w domach dla matki i dziecka przy zakładach karnych.

Rozdział 2

Warunki bytowe i opieka zdrowotna

§ 20. Cella mieszkalna powinna być wyposażona w łóżko dla każdego tymczasowo aresztowanego, odpowiednią do liczby tymczasowo aresztowanych ilość stołów, szafek, taboretów, a także głośnik, środki do utrzymywania czystości w celi i niezbędne urządzenia sanitarne, usytuowane w sposób zapewniający ich niekłujące użytkowanie.

§ 21. 1. W czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych przypadkach tymczasowo aresztowany korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia, chyba że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczo-

ne albo jeżeli przemawiają przeciwko temu względy bezpieczeństwa lub organ dysponujący zarządzi inaczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do tymczasowo aresztowanego żołnierza służby czynnej. W czasie czynności procesowych występuje on w umundurowaniu, z oznakami posiadanych stopni wojskowych, a jeżeli nie posiada właściwego umundurowania, korzysta z innej własnej odzieży, bielizny i obuwia.

§ 22. Wynagrodzenie za pracę tymczasowo aresztowanego oraz inne przysługujące mu należności, a także kwoty nadesłane spoza aresztu śledczego, przekazuje się do depozytu środków pieniężnych.

§ 23. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo co najmniej dwa razy w miesiącu dokonywać zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do sprzedaży w areszcie śledczym, za środki pieniężne pozostające do jego dyspozycji w depozycie.

2. Tymczasowo aresztowanemu umożliwia się dokonanie pierwszego zakupu nie później niż trzeciego dnia roboczego po przyjęciu do aresztu śledczego.

§ 24. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę z żywnością o ciężarze nie przekraczającym wraz z opakowaniem 5 kg. W uzasadnionym przypadku tymczasowo aresztowany może otrzymać paczkę przekraczającą dopuszczalny ciężar.

2. Tymczasowo aresztowany może, za zezwoleniem dyrektora, otrzymywać paczki z niezbędną mu odzieżą, bielizną, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz środkami higieny, a po pozytywnym zaopiniowaniu przez lekarza — również z lekami; wydawanie leków odbywa się na zasadach ustalonych przez lekarza. Otrzymanie środków leczniczych wymaga dodatkowo zgody organu dysponującego.

3. Paczki podlegają kontroli w obecności tymczasowo aresztowanego. W paczkach nie mogą być dostarczane artykuły, których sprawdzenie jest niemożliwe bez naruszenia w istotny sposób ich substancji, jak też artykuły w opakowaniach utrudniających kontrolę ich zawartości.

4. Artykuły żywnościowe uznane przez lekarza lub innego upoważnionego pracownika służby zdrowia aresztu śledczego za nie nadające się do spożycia podlegają zniszczeniu w obecności tymczasowo aresztowanego.

5. Przepisy § 8 ust. 3 i 4 i § 10 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 25. Dyrektor może, na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza, zezwolić tymczasowo aresztowanemu, ze względu na stan jego zdrowia, na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych i otrzymywanie paczek o większym ciężarze.

§ 26. 1. Tymczasowo aresztowanemu zapewnia się opiekę lekarską świadczoną przez zakłady opieki zdro-

wotnej dla osób pozbawionych wolności, a w razie potrzeby — także przez zakłady opieki zdrowotnej poza aresztem śledczym. Organ dysponujący może zobowiązać administrację aresztu śledczego do informowania go o zamiarze skierowania tymczasowo aresztowanego na badania do zakładu opieki zdrowotnej poza aresztem śledczym.

2. W nagłym przypadku decyzję o skierowaniu tymczasowo aresztowanego, w celu leczenia, do zakładu opieki zdrowotnej poza aresztem śledczym może podjąć dyrektor, zawiadamiając o tym niezwłocznie organ dysponujący.

3. Leczenie tymczasowo aresztowanego na terenie aresztu śledczego, na jego koszt, przez wybranego przez niego lekarza, wymaga zgody organu dysponującego.

§ 27. Tymczasowo aresztowany jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie przełożonego o chorobie własnej oraz zauważonej chorobie u innego tymczasowo aresztowanego.

§ 28. 1. Wobec tymczasowo aresztowanych przebywających w szpitalach, izbach chorych oraz leczonych poza nimi, a także przewlekle chorych i rekonwalescentów, dyrektor może, na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza, dokonywać niezbędnych odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania tymczasowego aresztowania w zakresie uzasadnionym stanem zdrowia tych tymczasowo aresztowanych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio wobec tymczasowo aresztowanych, u których stwierdzono zaburzenia psychiczne, upośledzonych umysłowo, uzależnionych od alkoholu albo innych środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niepełnosprawnych fizycznie. Dyrektor może dokonywać tych odstępstw na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza albo psychologa.

§ 29. 1. Spacer tymczasowo aresztowanego odbywa się w wyznaczonym miejscu, na wolnym powietrzu.

2. Dyrektor lub organ dysponujący w porozumieniu z dyrektorem może, ze względu na konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego lub zapewnienia bezpieczeństwa w areszcie śledczym, zarządzić odbywanie spaceru w inny sposób niż ustalony w porządku wewnętrznym.

3. Czas trwania i sposób odbywania spaceru przez tymczasowo aresztowanego chorego określa lekarz.

4. W razie naruszenia przez tymczasowo aresztowanego ustalonego sposobu odbywania spaceru, spacer może być zakończony przed czasem.

§ 30. 1. Tymczasowo aresztowany jest obowiązany utrzymywać należytą czystość osobistą i dbać o schludny wygląd.

2. Tymczasowo aresztowanemu, co najmniej raz w miesiącu, umożliwia się ostrzyżenie.

3. Organ dysponujący może zakazać tymczasowo aresztowanemu dokonywania zmiany dotychczasowego wyglądu ze względu na konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

4. Zgolenie lub zapuszczenie przez tymczasowo aresztowanego włosów, brody lub wąsów albo zmiana ich koloru w sposób utrudniający identyfikację wymaga zgody dyrektora.

5. Tymczasowo aresztowany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpiel. Tymczasowo aresztowany zatrudniony przy pracach brudzących korzysta z odpowiednio częstszych kąpiel. Kąpiel tymczasowo aresztowanego chorego odbywa się według wskazań lekarza.

6. Tymczasowo aresztowana kobieta korzysta co najmniej raz dziennie z ciepłej wody i dwa razy w tygodniu z ciepłej kąpiel.

§ 31. Kobiety ciężarne i karmiące mają prawo do dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych oraz korzystania z dłuższego spaceru.

§ 32. Wobec tymczasowo aresztowanych kobiet ciężarnych i karmiących dyrektor może dokonywać, na wniosek lekarza lub po zasięgnięciu jego opinii, niezbędnych odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania tymczasowego aresztowania w zakresie wynikającym z potrzeby uwzględnienia stanu fizycznego lub psychicznego tych kobiet.

§ 33. Stan sanitarny aresztu śledczego, ogrzewanie, oświetlenie i wentylacja pomieszczeń, utrzymywanie czystości przez tymczasowo aresztowanych, stan i czystość odzieży, bielizny oraz bielizny pościelowej, ilość i jakość posiłków oraz sposób ich przyrządzania i wydawania są kontrolowane przez lekarza lub innego upoważnionego pracownika służby zdrowia aresztu śledczego.

Rozdział 3

Korespondencja i widzenia

§ 34. 1. Korespondencję urzędową administracja aresztu śledczego bezzwłocznie doręcza lub podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu, który podpisem i datą potwierdza jej odbiór lub przyjęcie jej treści do wiadomości. W razie odmowy potwierdzenia, czyni się o tym wzmiankę na piśmie urzędowym lub zwrotnym potwierdzeniu odbioru.

2. Tymczasowo aresztowany otrzymuje od administracji aresztu śledczego pisemne potwierdzenie odbioru wysyłanej przez niego korespondencji urzędowej.

§ 35. Tymczasowo aresztowany nie posiadający środków pieniężnych może otrzymać od administracji aresztu śledczego papier, koperty oraz znaczki pocztowe na cztery listy w miesiącu.

§ 36. Korespondencję tymczasowo aresztowanego, w tym także korespondencję z organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochro-

ny praw człowieka, z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz organami państwowymi i samorządowymi, przesyła się do adresata za pośrednictwem organu dysponującego.

§ 37. 1. Jeżeli organ dysponujący odstąpi od cenzurowania korespondencji, podlega ona, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 73 Kodeksu postępowania karnego oraz art. 102 pkt 11 i art. 103 Kodeksu, nadzorowi lub cenzurze administracji aresztu śledczego.

2. Korespondencja tymczasowo aresztowanego podlega nadzorowi administracji aresztu śledczego ze względu na ochronę interesu społecznego, bezpieczeństwa aresztu śledczego lub wymogi indywidualnego oddziaływania.

3. Nadzór, o którym mowa w ust. 2, wykonuje się poprzez kontrolę zawartości korespondencji oraz zapoznanie się z jej treścią.

4. Korespondencja, o której mowa w art. 8 § 3, art. 102 pkt 11 i art. 103 § 1 Kodeksu, może podlegać jedynie kontroli jej zawartości, która odbywa się w obecności tymczasowo aresztowanego.

§ 38. 1. Korespondencja tymczasowo aresztowanego podlega cenzurze lub zatrzymaniu przez administrację aresztu śledczego w przypadku, o którym mowa w art. 105 § 4 Kodeksu.

2. Cenzura polega na usunięciu części tekstu lub uczynieniu go nieczytelnym, zatrzymanie korespondencji zaś polega na nieprzekazaniu jej adresatowi i dołączeniu do akt osobowych tymczasowo aresztowanego.

3. Decyzję o cenzurze lub o zatrzymaniu korespondencji podejmuje dyrektor, który powiadamia tymczasowo aresztowanego o przyczynach jej ocenzurowania lub zatrzymania. Dyrektor może zezwolić na przekazanie tymczasowo aresztowanemu ważnej wiadomości zawartej w zatrzymanej korespondencji.

4. Dla celów kontrolnych kopię korespondencji przed jej ocenzurowaniem załącza się do akt osobowych tymczasowo aresztowanego; w przypadku wglądu tymczasowo aresztowanego do akt osobowych, kopii korespondencji przed jej ocenzurowaniem oraz korespondencji zatrzymanej nie udostępnia się.

§ 39. W razie odmowy przyjęcia przez tymczasowo aresztowanego korespondencji, odsyła się ją do nadawcy.

§ 40. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo składać wnioski, skargi i prośby na piśmie oraz ustnie; przełożeni i inne uprawnione osoby przyjmują je także w czasie bezpośrednich kontaktów z tymczasowo aresztowanymi, zwłaszcza podczas wizytacji cel mieszkalnych i innych pomieszczeń, w których przebywają tymczasowo aresztowani.

2. Wnioski, skargi i prośby w sprawach pilnych są rozpatrywane niezwłocznie.

3. Tymczasowo aresztowanego, którego wniosek, skarga lub prośba są adresowane do niewłaściwego organu, należy poinformować, jaki organ jest właściwy do jej rozpatrzenia.

§ 41. Koszty przestania wniosków, skarg i prośb ponosi tymczasowo aresztowany, a jeżeli nie posiada środków pieniężnych, otrzymuje od administracji aresztu śledczego papier, koperty i znaczki pocztowe poza limitem określonym w § 35.

§ 42. 1. Widzenie trwa 60 minut. O liczbie widzeń tymczasowo aresztowanego w tym samym dniu decyduje dyrektor.

2. W widzeniu mogą uczestniczyć nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie. Liczba osób niepełnoletnich posiadających wymaganą zgodę na widzenie nie podlega ograniczeniu. Osoby do lat 15 mogą korzystać z widzeń tylko pod opieką osób pełnoletnich posiadających zgodę na widzenie.

3. W uzasadnionych przypadkach dyrektor może indywidualnie zezwolić na przedłużenie czasu widzenia.

4. Widzenia odbywają się pod dozorem funkcjonariusza, w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt tymczasowo aresztowanego z osobą odwiedzającą.

5. Organ dysponujący może zezwolić na udzielenie widzenia w sposób inny niż określony w ust. 4.

6. W razie udzielenia widzenia w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt tymczasowo aresztowanego z osobą odwiedzającą, tymczasowo aresztowany może spożywać artykuły żywnościowe i napoje zakupione przez osoby odwiedzające na terenie aresztu śledczego.

7. W razie naruszenia przez tymczasowo aresztowanego lub osobę go odwiedzającą ustalonych zasad odbywania widzenia, może być ono przerwane lub zakończone przed czasem.

8. Zasady odbywania widzeń podaje się do wiadomości, w formie ogłoszenia, osobom odwiedzającym, w miejscu dostępnym dla odwiedzających.

§ 43. Ograniczenia wynikające z § 42 ust. 1, 2 i 4 nie mają zastosowania do widzeń tymczasowo aresztowanego z osobami wymienionymi w art. 8 § 3 i w art. 105 § 2 Kodeksu, chyba że organ dysponujący zastrzeże przy widzeniu obecność swoją lub osoby upoważnionej.

§ 44. Tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego.

Rozdział 4

Zatrudnianie, nauczanie, działalność kulturalno-oświatowa, sportowa i wychowanie fizyczne

§ 45. Przy kierowaniu tymczasowo aresztowanego do pracy, do której został zobowiązany lub na którą wyraził zgodę, bierze się pod uwagę w szczególności względy porządku i bezpieczeństwa.

§ 46. Tymczasowo aresztowanego instruuje się o sposobie wykonywania przydzielonej pracy, szkoli w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz obsługi maszyn i urządzeń, a także zapoznaje z podstawowymi zasadami i normami pracy oraz zasadami wynagradzania za pracę.

§ 47. Tymczasowo aresztowany jest obowiązany pracować sumiennie i wydajnie, przestrzegać dyscypliny i regulaminu pracy, przepisów porządkowych, przeciwpożarowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także dbać o porządek w miejscu pracy, jak również o stan obsługiwanych maszyn i urządzeń.

§ 48. Przy zatrudnianiu tymczasowo aresztowanego dyrektor podejmuje decyzję o zatrudnieniu lub decyzję o wycofaniu z zatrudnienia oraz ustala wysokość wynagrodzenia, jeżeli tymczasowo aresztowanego zatrudnia się na podstawie skierowania do pracy.

§ 49. 1. Tymczasowo aresztowany w okresie urlopu wypoczynkowego lub zwolnienia od pracy, o którym mowa w art. 124 w związku z art. 209 Kodeksu, korzysta z następujących uprawnień i ulg:

- 1) dodatkowego zakupu artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w areszcie śledczym,
- 2) dłuższych spacerów,
- 3) pierwszeństwa lub częstszego udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego.

2. Zakres uprawnień i ulg, o których mowa w ust. 1, określa dyrektor.

§ 50. 1. Tymczasowo aresztowany może uczestniczyć w nauczaniu w zakresie szkoły podstawowej, zasadniczej, średniej i zawodowego szkolenia kursowego, jeżeli jest ono prowadzone w wyodrębnionym oddziale zakładu karnego, a nie sprzeciwiają się temu względy porządku i bezpieczeństwa. Zawodowe szkolenie kursowe może być w całości lub częściowo odpłatne.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do tymczasowo aresztowanych przebywających w wyodrębnionym oddziale aresztu śledczego utworzonym w zakładzie karnym.

§ 51. 1. Tymczasowo aresztowany, który ukończył szkołę lub kurs, otrzymuje odpowiednio świadectwo ukończenia szkoły albo zaświadczenie o ukończeniu kursu, według wzorów ogólnie obowiązujących, bez wskazania, że uzyskał je w czasie wykonywania tymczasowego aresztowania.

2. Tymczasowo aresztowany zwolniony z aresztu śledczego przed zakończeniem roku szkolnego lub szkolenia kursowego może składać w areszcie egzaminy końcowe, a zwolniony przed okresem klasyfikacji w szkole otrzymuje zaświadczenie o uczęszczaniu do danej szkoły.

§ 52. 1. W areszcie śledczym organizuje się zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowe i wychowania fizycznego.

2. Zajęcia kulturalno-oświatowe mogą polegać w szczególności na:

- 1) udostępnianiu audycji radiowych i telewizyjnych,
- 2) umożliwianiu korzystania z wypożyczanych lub dostarczanych książek, prasy i gier oraz zakupywania ich na własny koszt,
- 3) uczestniczeniu w zajęciach świetlicowych i kołach zainteresowań,
- 4) emisji filmów.

3. Zajęcia sportowe i wychowania fizycznego mogą polegać w szczególności na:

- 1) uczestniczeniu w zajęciach gimnastycznych i zajęciach kół sportowych,
- 2) uczestniczeniu w zawodach sportowych.

§ 53. W areszcie śledczym można organizować zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowe i wychowania fizycznego z udziałem instytucji, organizacji, stowarzyszeń i innych podmiotów oraz osób fizycznych spoza aresztu śledczego, które mogą być w całości lub częściowo odpłatne.

Rozdział 5

Ulgi i kary dyscyplinarne

§ 54. 1. W przypadkach uzasadnionych warunkami osobistymi, tymczasowo aresztowanemu, na jego prośbę lub wniosek właściwego przełożonego, przyznaje się ulgi.

2. Ulgami są:

- 1) zezwolenie na indywidualny wystrój celi mieszkalnej,
- 2) dodatkowy lub dłuższy spacer,
- 3) zezwolenie na otrzymanie dodatkowej paczki żywnościowej lub otrzymanie paczki przekraczającej dopuszczalny ciężar,
- 4) indywidualne odstępstwo od porządku wewnętrznego aresztu śledczego, w zakresie ustalonym przez dyrektora aresztu śledczego,
- 5) zezwolenie na częstsze branie udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych lub wychowania fizycznego,
- 6) zezwolenie na przekazanie lub otrzymanie od osoby najbliższej upominku,
- 7) zezwolenie na dłuższe widzenie,
- 8) zezwolenie na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w areszcie śledczym,

9) zatarcie wszystkich lub niektórych kar dyscyplinarnych,

10) przyznanie kwoty pieniężnej lub rzeczy.

§ 55. 1. W uzasadnionych przypadkach można przyznać jednorazowo więcej niż jedną ulgę.

2. Ulgi określone w § 54 pkt 2, 5, 7 i 8 mogą być przyznane jednorazowo lub na czas określony, nie dłużej jednak niż na trzy miesiące.

3. Udzielenie tymczasowo aresztowanemu zezwolenia, o którym mowa w art. 141 § 4 Kodeksu i w § 54 ust. 2 pkt 6, wymaga zgody organu dysponującego.

§ 56. Decyzję o przyznaniu ulgi wydaje się na piśmie i podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu.

§ 57. 1. Karę dyscyplinarną umieszczenia w celi izolacyjnej można wymierzyć tymczasowo aresztowanemu, który popełnił przekroczenie naruszające w poważnym stopniu obowiązującą dyscyplinę i porządek.

2. Przed wymierzeniem oraz wykonaniem kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 1, lekarz lub psycholog wydaje pisemną opinię o zdolności tymczasowo aresztowanego do odbycia tej kary.

§ 58. O wymierzeniu kary dyscyplinarnej określonej w art. 222 § 2 pkt 5 Kodeksu zawiadamia się organ dysponujący.

§ 59. 1. Karę dyscyplinarną umieszczenia w celi izolacyjnej wykonuje się w wyznaczonej celi, wyposażonej w dodatkowe zabezpieczenia techniczno-ochronne.

2. W trakcie wykonywania kary, o której mowa w ust. 1, tymczasowo aresztowanego pozbawia się możliwości:

- 1) korzystania z odbiornika radiowego i telewizyjnego,
- 2) bezpośredniego uczestniczenia, wspólnie z innymi tymczasowo aresztowanymi, w nabożeństwach, spotkaniach religijnych oraz nauce religii,
- 3) korzystania z udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego, z wyjątkiem korzystania z książek i prasy,
- 4) dokonywania zakupów artykułów żywnościowych,
- 5) otrzymywania paczek żywnościowych,
- 6) uczestniczenia w nauczaniu i zatrudnieniu poza celą,
- 7) korzystania z własnej odzieży i obuwia.

§ 60. 1. Decyzja o ukaraniu zawiera określenie przekroczenia popełnionego przez tymczasowo aresztowanego.

2. Decyzję o ukaraniu, uchyleniu, darowaniu, odroczeniu, zamianie, zawieszeniu lub przerwaniu kary dyscyplinarnej, a także o odstąpieniu od ukarania dyscy-

plinarnego sporządza się na piśmie i podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu.

3. Jeżeli w okresie zawieszenia wykonania kary dyscyplinarnej tymczasowo aresztowany dopuścił się ponownie przekroczenia, zawieszona kara ulega wykonaniu, chyba że dyrektor postanowi inaczej.

§ 61. Przed wymierzeniem oraz wykonaniem kar dyscyplinarnych, określonych w art. 222 § 2 pkt 2 i 3 Kodeksu, tymczasowo aresztowanemu, któremu ze względu na stan zdrowia zezwolono na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych lub otrzymywanie paczek o większym ciężarze albo korzystającemu z diety, zasięga się opinii lekarza.

Rozdział 6

Wykonywanie tymczasowego aresztowania wobec osób stwarzających poważne zagrożenia społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa aresztu śledczego

§ 62. 1. Tymczasowo aresztowanego, który:

- 1) jest podejrzany o popełnienie przestępstwa o znacznym stopniu społecznej szkodliwości, a w szczególności:
  - a) zamachu na niepodległość lub integralność państwa, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, konstytucyjny ustroj państwa lub jego naczelné organy albo na jednostkę Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
  - b) ze szczególnym okrucieństwem,
  - c) wzięcia lub przetrzymania zakładnika albo w związku z wzięciem zakładnika,
  - d) uprowadzenia statku wodnego lub powietrznego,
  - e) z użyciem broni palnej, materiałów wybuchowych albo łatwo palnych,
- 2) podczas uprzedniego lub obecnego pozbawienia wolności stwarzał zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego w ten sposób, że:
  - a) był organizatorem lub aktywnym uczestnikiem zbiorowego wystąpienia w areszcie śledczym lub zakładzie karnym,
  - b) dopuścił się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub inną osobę,
  - c) był sprawcą gwałtu albo znęcał się nad tymczasowo aresztowanym, skazanym lub ukaranym,
  - d) uwolnił się lub usiłował uwolnić się z aresztu śledczego lub zakładu karnego typu zamkniętego albo podczas konwojowania poza terenem takiego aresztu lub zakładu

— i którego właściwości, warunki osobiste, sposób zachowania się w trakcie pobytu w areszcie śledczym

lub stopień demoralizacji stwarzają poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa aresztu śledczego, zwanego dalej „tymczasowo aresztowanym niebezpiecznym”, osadza się w wyznaczonym oddziale lub celi aresztu śledczego, w warunkach zapewniających ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo tego aresztu.

2. W wyznaczonym oddziale lub celi aresztu śledczego, w warunkach zapewniających ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo tego aresztu, osadza się również tymczasowo aresztowanego podejrzanego o popełnienie przestępstwa w zorganizowanej grupie albo w związku mającym na celu popełnianie przestępstw, chyba że szczególne okoliczności przemawiają przeciwko takiemu osadzeniu.

§ 63. O zakwalifikowaniu tymczasowo aresztowanego jako niebezpiecznego powiadamia się sędziego penitencjarnego oraz organ dysponujący.

§ 64. 1. Tymczasowo aresztowanego niebezpiecznego osadza się w oddziale lub celi przeznaczonej dla takich tymczasowo aresztowanych.

2. Cele mieszkalne oraz miejsca i pomieszczenia wyznaczone do: pracy, nauki, przeprowadzania spacerów, widzeń, odprawiania nabożeństw, spotkań religijnych i nauczania religii oraz zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego dla tymczasowo aresztowanych niebezpiecznych wyposaża się w dodatkowe zabezpieczenia techniczno-ochronne. Cele mieszkalne są częściej kontrolowane niż te, w których osadzeni są tymczasowo aresztowani nie zakwalifikowani do niebezpiecznych.

3. Tymczasowo aresztowany niebezpieczny może uczyć się, pracować, bezpośrednio uczestniczyć w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauce religii oraz korzystać z zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego tylko w oddziale, w którym jest osadzony.

4. Tymczasowo aresztowany niebezpieczny nie może korzystać z własnej odzieży i obuwia.

5. Poruszanie się tymczasowo aresztowanego niebezpiecznego po terenie aresztu śledczego odbywa się pod wzmocnionym dozorem i jest ograniczone tylko do niezbędnych potrzeb.

6. Tymczasowo aresztowanego niebezpiecznego poddaje się kontroli osobistej przy każdorazowym wyjściu i powrocie do celi.

7. Spacer tymczasowo aresztowanego niebezpiecznego odbywa się w wyznaczonych miejscach pod wzmocnionym dozorem.

8. Sposób osobistego kontaktowania się przedstawicieli podmiotów określonych w art. 38 § 1 Kodeksu z tymczasowo aresztowanym niebezpiecznym określa każdorazowo dyrektor.

9. Widzenia tymczasowo aresztowanego niebezpiecznego odbywają się w wyznaczonych miejscach

pod wzmocnionym dozorem. W czasie korzystania z widzenia w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą tymczasowo aresztowany nie może spożywać artykułów żywnościowych i napojów, o których mowa w § 42 ust. 6. Tymczasowo aresztowany niebezpieczny nie może korzystać z widzeń w obecności tymczasowo aresztowanych nie zakwalifikowanych jako niebezpiecznych.

10. Dyrektor powiadamia organ dysponujący o istnieniu poważnego niebezpieczeństwa dla osoby odwiedzającej oraz, że konieczne jest udzielenie widzenia wyłącznie w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą.

11. Na żądanie osoby odwiedzającej widzenia udziela się w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z tymczasowo aresztowanym niebezpiecznym.

Rozdział 7

Zadania komisji penitencjarnej w areszcie śledczym

§ 65. 1. Tymczasowo aresztowanego, skazanego wyrokiem sądu pierwszej instancji, w stosunku do którego sąd nie sprzeciwił się przeniesieniu do zakładu karnego, a tymczasowo aresztowany wyraził zgodę na stosowanie względem niego regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, komisja penitencjarna klasyfikuje niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o skazaniu.

2. Zgoda tymczasowo aresztowanego, o której mowa w ust. 1, powinna być potwierdzona jego podpisem w aktach osobowych przed podjęciem pierwszej decyzji klasyfikacyjnej.

3. Tymczasowo aresztowanego, skazanego wyrokiem sądu pierwszej instancji, który nie wyraził zgody na stosowanie względem niego regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, komisja penitencjarna kwalifikuje do tymczasowo aresztowanych, którzy mogą być przeniesieni do zakładu karnego z oddziałem aresztu śledczego.

4. Do celów przenoszenia tymczasowo aresztowanych, o których mowa w ust. 3, rodzaje zakładów karnych z oddziałem aresztu śledczego oznacza się literami:

- 1) zakład karny dla młodocianych — TA/M,
- 2) zakład karny dla odbywających karę po raz pierwszy — TA/P,
- 3) zakład karny dla recydywistów penitencjarnych — TA/R,
- 4) zakład karny dla odbywających karę aresztu wojakowego — TA/W.

5. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 3, obowiązują po upływie 14 dni od wydania wyroku.

§ 66. Komisja penitencjarna, oprócz zadań wymienionych w § 65:

- 1) kwalifikuje tymczasowo aresztowanych do nauczania w szkołach i na kursach, określając albo zmie-

niając rodzaj i kierunek nauczania, a także podejmuje decyzje o wycofaniu z nauczania,

- 2) kwalifikuje tymczasowo aresztowanych jako niebezpiecznych oraz dokonuje, co najmniej raz na trzy miesiące, weryfikacji decyzji w tym przedmiocie,
- 3) wyraża opinie w sprawach:
  - a) projektu porządku wewnętrznego aresztu śledczego oraz zmiany tego porządku,
  - b) innych przekazanych jej przez dyrektora,
- 4) podejmuje decyzje w sprawie korzystania przez tymczasowo aresztowanego z uprawnień określonych w art. 107 Kodeksu oraz zwalnia, na podstawie art. 121 § 4 Kodeksu, z obowiązku pracy.

§ 67. Komisja penitencjarna ogłasza decyzje oraz wyraża opinie po wysłuchaniu tymczasowo aresztowanego i w jego obecności.

Rozdział 8

Przygotowanie tymczasowo aresztowanego do zwolnienia z aresztu śledczego

§ 68. Bezpośrednio przed zwolnieniem z aresztu śledczego tymczasowo aresztowanemu udziela się stosownych informacji mających na celu przygotowanie go do życia po zwolnieniu, w tym także o zakresie pomocy postpenitencjarnej oraz o instytucjach i organach udzielających tej pomocy.

§ 69. 1. Jeżeli zwalniany tymczasowo aresztowany jest niezdolny z powodów zdrowotnych do samodzielnego powrotu do miejsca zameldowania lub miejsca przebywania bez zameldowania, administracja aresztu śledczego jest obowiązana w okresie poprzedzającym zwolnienie nawiązać kontakt z rodziną, osobą bliską lub wskazaną przez tymczasowo aresztowanego inną osobą i powiadomić ją o terminie zwolnienia.

2. W przypadku gdy działania administracji aresztu śledczego, o których mowa w ust. 1, okazały się bezskuteczne, administracja aresztu śledczego jest obowiązana udzielić zwalnianemu pomocy w udaniu się do miejsca zameldowania lub miejsca przebywania bez zameldowania albo publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

§ 70. 1. Przy zwolnieniu z aresztu śledczego tymczasowo aresztowany otrzymuje, za pokwitowaniem, znajdujące się w depozycie dokumenty, pieniądze, przedmioty wartościowe i inne przedmioty, jeżeli nie zostały zatrzymane albo zajęte w drodze zabezpieczenia lub egzekucji.

2. Tymczasowo aresztowany otrzymuje ponadto świadectwo zwolnienia z aresztu śledczego, zaświadczenie o zatrudnieniu, informacje o aktualnych wynikach lekarskich badań diagnostycznych oraz kartę informacyjną z przeprowadzonego leczenia szpitalnego, a wymagający leczenia — również skierowanie do specjalisty lub do szpitala, jeżeli takie są wskazania lekarskie.

3. Jako ekwiwalent pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 166 § 3 Kodeksu, tymczasowo aresztowany może otrzymać przy zwolnieniu stosowną do pory roku odzież, bieliznę, obuwie, bilet na przejazd, a także artykuły żywnościowe na czas podróży. Decyzję w tym zakresie podejmuje dyrektor.

§ 71. 1. Jeżeli osoba zwolniona z aresztu śledczego wymaga leczenia szpitalnego, a jej stan zdrowia nie pozwala na przeniesienie do publicznego zakładu opieki zdrowotnej, pozostaje ona na leczeniu w areszcie śledczym do czasu, gdy jej stan zdrowia pozwoli na takie przeniesienie.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie, jeżeli osoba zwolniona wyraża zgodę na dalsze leczenie w areszcie śledczym, co powinno być potwierdzone jej podpisem w indywidualnej dokumentacji medycznej. W razie niemożności wyrażenia tej zgody przez osobę zwolnioną, decyzję o pozostawieniu na leczeniu w areszcie śledczym podejmuje lekarz.

3. O pozostawieniu osoby zwolnionej w areszcie śledczym z powodu, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia się niezwłocznie sędziego penitencjarnego, organ dysponujący, a w miarę możliwości — rodzinę lub osobę bliską albo osobę wskazaną przez zwolnionego.

4. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, nie wyraża zgody na dalsze leczenie w areszcie śledczym, lekarz aresztu śledczego poucza ją o możliwych następstwach zdrowotnych odmowy leczenia. Fakt odmowy powinien być potwierdzony podpisem zwolnionego w indywidualnej dokumentacji medycznej, a w przypadku odmowy podpisu — notatką służbową na tę okoliczność.

§ 72. Jeżeli zwolnienie z aresztu śledczego następuje w godzinach wieczornych lub nocnych, osobie zwolnionej zapewnia się, na jej pisemny wniosek, nocleg w areszcie, oddzielnie od tymczasowo aresztowanych.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 73. 1. Tymczasowo aresztowany, wobec którego wykonywana jest kara pozbawienia wolności w innej sprawie, podlega przepisom regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, a w zakresie widzeń,

korrespondencji, korzystania z aparatów telefonicznych, posiadania przedmiotów w celi, świadczenia opieki lekarskiej, powiadamiania organu dysponującego o zakwalifikowaniu do niebezpiecznych oraz o pozostaniu na leczeniu w zakładzie karnym po zwolnieniu, a także w zakresie udzielania zezwolenia, o którym mowa w art. 141 § 4 Kodeksu, a ponadto w innych przypadkach, gdy wymaga tego konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego — przepisom niniejszego regulaminu.

2. Tymczasowo aresztowany, o którym mowa w ust. 1, nie korzysta z przepustek wymienionych w art. 91 pkt 7 i art. 92 pkt 9 Kodeksu, nagród wymienionych w art. 138 § 1 pkt 7 i 8 Kodeksu i § 47 ust. 1 pkt 6 regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, a także zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego wymienionego w art. 165 § 2 Kodeksu.

3. Organ dysponujący może zarządzić stosowanie wobec niego również innych przepisów regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania.

§ 74. Przepisy regulaminu stosuje się również do:

- 1) osoby pozbawionej wolności na terytorium innego państwa, sprowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze świadka w toczącym się postępowaniu karnym,
- 2) obywatela polskiego skazanego przez sąd państwa obcego i przekazanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności w Rzeczypospolitej Polskiej, do czasu uprawomocnienia się orzeczenia, o którym mowa w art. 609 Kodeksu postępowania karnego,
- 3) tymczasowo aresztowanego przebywającego w areszcie śledczym przed dniem wejścia w życie regulaminu.

§ 75. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 maja 1989 r. w sprawie regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. Nr 31, poz. 167, z 1991 r. Nr 3, poz. 15, z 1994 r. Nr 72, poz. 321 oraz z 1995 r. Nr 153, poz. 787).

§ 76. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1998 r.

Minister Sprawiedliwości: *H. Suchocka*